

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1415

Vragen van het lid **Simons** (BIJ1) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het artikel «In 2021 vonden er bijna 12.000 pushbacks plaats aan Europese buitengrenzen»* (ingezonden 31 december 2021).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 21 januari 2022).

Vraag 1 en 2

Bent u op de hoogte van de voortdurende trend van pushbacks van migranten aan de Europese buitengrenzen, waarbij 12.000 migranten dit jaar illegaal de EU zijn uitgezet?

Bent u op de hoogte van het feit dat dit jaar meer dan 6.000 migranten op de Balkan illegaal uit de EU zijn gezet, waarbij zij slachtoffer waren van fysieke mishandeling, intimidatie, afpersing, vernietiging van eigendom en diefstal?

Antwoord 1 en 2

Het kabinet is bekend met aanhoudende berichten over pushbacks aan de Europese buitengrenzen, waaronder in een aantal grensgebieden in de Balkan-regio. Het kabinet is tevens bekend met berichten over mishandeling van migranten in Europese grensgebieden, inclusief in de Balkan-regio.

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat deze pushbacks van migranten een uitholling van het internationaal recht betekenen, aangezien eenieder recht heeft om asiel aan te vragen in de EU, terwijl dit recht hen ontzegd is door hen uit te zetten voordat zij asiel konden aanvragen?

Antwoord 3

Het kabinet deelt de zorgen van uw Kamer ten aanzien van de berichtgeving over pushbacks en heeft uw Kamer hier meermaals over geïnformeerd.¹ Lidstaten van de Europese Unie zijn zelf primair verantwoordelijk voor de uitvoering van grenstoezicht. Voor lidstaten met buitengrenzen is dit niet altijd eenvoudig. Het kabinet heeft dan ook begrip voor de moeilijke situatie waarin deze lidstaten zich bevinden. Voor het kabinet staat echter buiten kijf dat bij grensbeheer van zowel onze eigen grenzen, als de gemeenschappelijke Europese buitengrenzen internationaal en Europees recht gerespecteerd dient te worden, waaronder nadrukkelijk respect voor het principe van non-refoulement. Dit is ook van belang omdat we als waarden gemeenschap binnen de EU zorg moeten dragen voor het respecteren van de rechtsstaat en het Unierecht in het algemeen.

Nederland brengt zorgen omtrent pushbacks over, zowel bilateraal, als bij de Europese Commissie. De Commissie ziet, als hoedster van de verdragen, toe op de naleving van Europees recht door de lidstaten. Het kabinet zal het belang van het respecteren van fundamentele rechten aan de grens blijven benadrukken.

Vraag 4

Wat vindt u van de observatie in het NRC artikel² dat dit jaar een nieuw dieptepunt is bereikt, waarbij martelingen van migranten binnen de EU plaatsvinden zonder dat Europese regeringsleiders zich daartegen uitspreken of actie ondernemen?

Antwoord 4

Uiteraard acht het kabinet dit bericht zeer zorgelijk. Fundamentele rechten dienen altijd en overal gerespecteerd te worden. Ook dit benadrukt het kabinet waar nodig in verschillende fora en op alle niveaus, waaronder de Europese Raad. Zo heeft Nederland tijdens de Europese Raad van 21-22 oktober jl. in lijn met motie van het lid Piri³ zorgen uitgesproken over vermeende pushbacks en benadrukt dat het handelen aan de grens altijd in lijn dient te zijn met Europees en internationaal recht. Ook heeft Nederland dit onderwerp zowel tijdens de JBZ-raad als tijdens diverse bilaterale gesprekken opgebracht het afgelopen jaar.

Vraag 5

Bent u bereid zich in Europees verband in te zetten om deze illegale pushbacks te bestrijden en veroordelen? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ja. Zoals eerder vermeld kaart het kabinet de problematiek op diverse momenten aan, en zal dit blijven doen.

Vraag 6

Bent u bereid zich in bilateraal verband in te zetten om pushbacks te bestrijden bij andere Europese lidstaten waar deze het meeste plaatsvinden, zoals Polen? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet?

¹ O.a. Antwoord op vragen van het lid Ellemeet over het faciliteren van illegale pushbacks, 5 november 2021. Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 612. Reactie op de push-backs in Kroatië in het licht van het onderzoek van Lighthouse Reports, 5 november 2021, Kamerstuk 19 637, nr. 2781. Schriftelijke antwoorden op vragen gesteld tijdens de eerste termijn van de begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid op 24 november 2021, 25 november 2021, https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z21448&did=2021D45747. Beantwoording gestelde vragen tijdens schriftelijk overleg (migratiedeel) over de iJBZ-raad van 15-16 juli 2021. Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 612.

² NRC 27-12-2021 <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/12/27/pushbacks-genormaliseerd-in-eu-a4072420>.

³ Kamerstuk 21 501-20, nr. 1710.

Antwoord 6

Zoals uw Kamer bekend is, benadrukt Nederland ook in bilaterale contacten het belang van naleven van Europees en internationaal recht in grensgebieden. Nederland heeft met verschillende lidstaten op zowel politiek als (hoog)ambtelijk niveau gesproken over de verplichting fundamentele rechten te respecteren en het belang van transparantie aan de grens onderstreept.